

Universitätsbibliothek Paderborn

**Rvperti Abbatis Monasterii Tuitiensis, ordinis sancti
Benedicti, Theologi antiqui ac plane clarissimi, in Cantica
Canticorum de incarnatione Domini commentario[rum],
libri VII**

Rupertus <Tuitensis>

[Köln], 1527

VD16 B 3703

Dilectus meus candidus, & rubicu[n]dus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-34445

COMMENTARIOR. LIB. V. 81

ter eius eburneus, distictus saphyris. Cru-
ra illius columnæ marmoreæ, quæ funda-
tæ sunt super bases aureas. Species eius
ut libani, electus, ut cædri. Guttur illius su-
auissimum, & totus desiderabilis. Talis est
dilectus meus, & ipse est amicus meus, fi-
liae Hierusalem.

Tale tuum nobis carmen diuina propheta.
Quale sopor fessis in gramine, quale per æstū,
Dulcis aquæ saliente sitim restringere riuo.

Hoc tuum carmen uere pulcherrimum, & si-
cū dicitur, ita est Canticum Cantorum. Nihil
amicibentius audierint, nihil adolescentula, de-
lectabilius acceperint, quæcumq; habet aures au-
diendi sensumq; promptum, quo legitimū car-
men discernere possint. Dixisti qualis dilectus
fit, & miras qualitates eius, breuiter quidem, s; delectabiliter exposuisti, sicut habet seipsa ueri-
tas rei, sicut omnes consonanter prædicant scri-
pturæ ueritatis.

Dilectus meus candidus, & rubicundus.

Vnde candidus, & unde rubicundus? Nimirū
candidus sanctitate, rubicundus passione. Dicat
aliquis: Si ergo candidus, quare rubicundus?
Si sanctus, quare passus? Hoc enim admirans
spiritus sanctus in David, cum dixisset: Beatus
vir qui non abiit in consilio impiorum, & in via
peccatorum non stetit, & in cathedra pestilentiae
non seddit, &c. quibus utiq; uerbis designauit, eu-
fere candidum, s; immunem ab omni nigredine

L.

Palmo, I.

RVP. IN CANT. CAN. CA. V.

Rom. 5.

Psalm. 2.

Esa. 63:

Esa. 43:
Rom 8
Ela. 53

ei⁹ in quo oēs peccauerunt: erant enim in lumi⁹
bis eius, quando abi⁹t in consilio impior⁹, & ste⁹
tit in uia peccator⁹, & sedit in cathedra pestilen⁹
tiæ, cogitando malum, & transgrediendo man⁹
datum, & defendendo siue in posteros suos trās
fundendo hæreditarium peccatum suum, subi⁹
xit atq; ait: Quare tremuerunt gentes, & populi
meditati sunt inania: Astiterunt reges terra, &
principes conuenerunt in unum, aduersus domi⁹
num & aduersus Christum eius: Et est sensus:
Cum ita fuerit candidus & omnino immacula⁹
tus: quare ita conuenerunt & suo illum sangu⁹
ne rubicundum fecerunt: Et in Esaia: Quare et
go rubrum est indumentum tuum, & uestimen⁹
tum tuum sicut calcati⁹ in torculari: Præmis⁹
serat em⁹, ego qui loquitur iustitiā, & propugna⁹
tor sum ad saluandum, quod est uere esse candi⁹
dum, uere immaculatum. Statimq; & hoc dici⁹
tur electus ex milibus: ibidem subiungitur, tor⁹
cular calcaui solus.

¶ Igitur quærimus & nos, siue adolescentula, q;⁹
nondum ad plenum didicerunt, sed adhuc discut⁹
tantum Sacramentum: Si ergo candidus, quare
rubicundus? Si sanctus, quare passus? & respon⁹
dent nobis amici ueteres ac noui: Quia uulne⁹
ratus est propter iniquitates nostras, attritus est
propter scelera nostra; sed proprio filio suo non
peccit deus: sed pro nobis omnibus tradidit illū,
& ipse dilecti dilectus propter peccata (inquit)
populi mei percussi eum.

¶ Quibus autem ex milibus est dilectus, nisi ex
sanctis omnibus? Et in quo electus, nisi in eo, ut
illud ficeret solus, ad quod faciendum nullus n⁹.

COMMENTAR. LIB. V. 82.

lorum fuit idoneus? Hinc enim apud Esaiam, cum de uniuersitate sanctorum, quæ una ciuitas est, q' ræque in ADAM cecidit, præmissum fuisset: Eleuare eleuare consurge Hierusalē, quæ bibisti de manu domini calicem iræ eius, & usq' ad fundum calicem soporis bibisti: protinus infirmitas cunctorum milium quanta fuerit, his verbis quæ subiuncta sunt, demonstratur. Non est qui sustentet eam ex omnibus filijs quos enutriuit.

Esa, 51

I. Cor. 15.

¶ Amplius autem ad ipsam cōuersus dicit: Filij tui projecti sunt, dormierunt in capite omnium uiarum, sicut bestia illaqueata, pleni indignatione domini, & increpatiōe dei tui. Vere magna infirmitas cunctorum milium. Non solum non potuerunt sustentare Hierusalem, siue apprehendere manum eius; uerum etiam ipſi projecti fuerunt & dormierunt in capite omnium uiarum sicut bestia illaqueata, uidelicet peccato illaqueati, peccato originali, & ob hoc pleni indignatione domini, pleni increpatione D E I, id est, & secundum animam mortui, & secundum corpus mortales effecti, nisi quod in isto electo spes omnibus illis una residua fuit, quemadmodum sequens litera continuo repromisit. Hæc dicit dominator tuus dominus & D E V S tuus, qui pro populo suo pugnauit: Ecce tuli de manu tua calicem soporis, fundum calicis indignationis meæ. Non adjicies, ut bibas illum ultra, et ponam illum in manu eorum qui te humiliauerunt. Hoc est opus electi, potuisse facere & fecisse, quod nullus aliis fecit aut facere potuit,

L 2

RVP. IN CAN.CANT. CA. V.
quod est abstulisse de manu generis humani s.
omnium qui ad uitam erant præordinati, qui o-
mnes dicuntur & sunt una Hierusalem, calicem
iræ & fundum calicis, id est, sententiam utrius-
q; mortis animæ & corporis. Vnde hoc illi, ut
talis uel tantus deberet esse electus? In quo dis-
cernitur? Quo differt a cunctis?

¶ Caput eius aurum optimum

Psal. 44. ¶ Hoc est eius proprium, & hinc est illud, quod
ueraciter esse dicitur, speciosus forma præ filii
hominum: quia caput eius aurum est optimum
.i. principalis eius natura uera diuinitas est, ipse
est enim deus, Dei uerbum, quod erat in princi-
pio apud Deum. Nam deus erat uerbum. Ex du-
abus unus idemq; subsistit naturis, diuina s. &
humana, & ob hoc diuina eius natura recte di-
citur caput, quia principium est, quemadmodū
quodam loco dicit: Ego principium qui & lo-
quor uobis. Quid tanti ponderis ut hoc aurum?
Quid tam pulchrum, ut hoc caput aureum?
Quid tam preciosum ut hoc uerbum? Ego dile-
cta pōdus auri huius ineffabiliter in memetipsa
persensi, quando de cœlo in uterum meum de-
cendit. Sed habet quandam de semetipso mirabi-
lem atq; inæstimabilem efficaciam, quo morta-
lis conditionis uterum fragilemq; hunc sexum
ita dulciter solidare nouit ac potuit, ut nō solum
non frangeretur, uerum etiam delectaretur pon-
dere eius paruitas uteri mei, cum sit ipse quem
tremūt angeli, quem totus non capit orbis, sub
quo curuantur (ait scriptura) qui portant orbē.
Efficacia hæc gratia eius est; sine qua nulla sub-

Ioan. 2